

AS PERSOAS PRIMEIRO

COMPROMISOS, COORDINACION, CAUSAS E DIALOGO CIVIL CONTRA A POBREZA E POLA INCLUSIÓN SOCIAL

Propostas EAPN Galicia Eleccións Parlamento de Galicia 2016

Nin o crecemento económico nin a mera creación de emprego abundan para reducir a pobreza e a exclusión social. Non hai día en que as persoas profesionais ou voluntarias das organizacións de acción social, nos concellos ou na Xunta de Galicia deixen de comprobar esta emerxencia na que a un de cada catro cidadáns galegos se lles nega o seu dereito a unha vida digna e a unha auténtica inclusión social e laboral.

Lamentablemente, as 128 organizacións integradas na Rede Galega contra a Pobreza e a Exclusión Social (EAPN Galicia), ao igual que o resto de redes autonómicas que formamos parte de EAPN España, seguimos a constatar o incumprimento de dereitos fundamentais recoñecidos na Declaración Universal de Dereitos Humanos ou na nosa Constitución.

Máis de trece millóns de persoas non son iguais ante a lei. Un 28,6% da poboación española estaba no 2015 en risco de pobreza ou exclusión social.

Este drástico aumento, unido ao da desigualdade, reflicte un **fracaso do sistema de servizos sociais do conxunto do estado** que obedece a tres causas principais que se repiten sistematicamente: un **escaso compromiso político** en orzamentos e planificación a medio e longo prazo, unha **falla rotunda da coordinación** entre as administracións implicadas e o **dialogo civil coas organizacións** sen ánimo de lucro especializadas e un **enfoque asistencialista** dirixido a paliar a emerxencia pero non a solucionar as causas da pobreza e a exclusión.

En Galicia non temos moitas razóns para o optimismo. O 25,7% da poboación malvivía no 2015 en risco de pobreza ou exclusión social, case dous puntos mais que no 2014, aínda que 3 puntos menos que no conxunto de España. Para case 700.000 galegos e galegas e segundo o concello onde nazan ou viven, tampouco se cumpre o noso Estatuto de Autonomía cando fala do dereito a participar na vida política, económica, cultural e social.

E especialmente preocupante para **quen peor o está pasando**. 115.000 persoas están en situación de privación material severa (o 4,2% da poboación no 2015, 5,5% no 2014), o 13,8% dos fogares galegos teñen unha baixa intensidade laboral e xa son case cen mil (o 3,5%) os homes en mulleres en pobreza severa, con ingresos inferiores aos 332€ ao mes.

E unha vergoña que cidadáns e cidadás en pobreza ou exclusión se vexan obrigados a berrar diante dos nosos parlamentarios, do Valedor do Pobo e ata da Comisión Europea: **Cando se van decatar de que o importante son as persoas!** para defender a súa dignidade.

Estes datos non deben ocultar aspectos positivos, entre os que destaca o **esforzo e a solidariedade da poboación galega**. Co seu tempo e cos seus cartos, dentro das súas familias ou coa súa veciñanza e cun recoñecemento imprescindible as nosas persoas maiores, auténticas responsables de que Galicia estea en mellor situación que no conxunto do estado.

Tamén debemos recoñecer o relativo aumento orzamentario da Xunta de Galicia nalgunhas partidas como as de Inclusión social, a mellora na planificación a medio e longo prazo ou coordinación entre administracións e con organizacións de acción social ou a vontade de diálogo.

Pero non abonda.

Nas vindeiras eleccións autonómicas, cunha pobreza e unha desigualdade cada vez máis intensa e crónica, xa non abonda con boas intencións, as promesas etéreas ou o refuxio nun indecente **reparto de culpas** políticas entre administracións. Tampouco é admisible **abusar da boa fe das persoas** e da súa solidariedade para evitar responsabilidades políticas.

No que debe ser **unha política de estado**, son imprescindibles compromisos firmes e resultados urxentes na mellora da calidade de vida das persoas, en especial das 115.000 que peor o están a pasar.

As organizacións membro da Rede Galega contra a Pobreza (EAPN Galicia) facemos nosas as demandas realizadas polas persoas en risco de pobreza ou exclusión no Día Internacional para a Erradicación da Pobreza.

Asumimos tamén as medidas que favorezan a igualdade de trato a todos os cidadáns recollidas no documento de EAPN España ante as eleccións autonómicas e municipais 2015 "[Pacto contra la pobreza y por la inclusión](#)"ⁱ así como as do documento "[Decálogo de propuestas en materia social e inclusión](#)"ⁱⁱ da Plataforma del Tercer Sector, en especial as que reclaman unha reforma constitucional que convirta os dereitos sociais, culturais e económicos en dereitos fundamentais, unha Lei estatal de Garantía de Dereitos Sociais, que garanta iguais prestacións con independencia do territorio donde se resida ou unha Lei Estatal de Renda Mínimas Garantidas, que recoñeza esta prestación como dereito subxectivo.

Propoñemos a todas as candidaturas as vindeiras eleccións ao Parlamento de Galicia 2016 que incorporen no seu programa electoral e xaquelogo se comprometan a implantar de chegaren ao goberno da Xunta de Galicia as seguintes medidas:

AS PERSOAS PRIMEIRO

Contra as Causas da pobreza. Asegurando a igualdade de dereitos para todas as persoas e a inclusión social activa.

Compromiso en orzamentos e planificación a medio e longo prazo

Coordinación política e técnica entre as administracións e coas organizacións especializadas

Dialogo Civil. Recoñecemento legislativo e marco estable de financiamento do Terceiro Sector de Acción Social como alicerce do sistema público de servizos sociais.

1. Compromiso contra a pobreza. Ao final do 2020 reducir, cando menos:

- ✓ Nun 50 % as persoas que se atopan en situación de Privación Material Severa.ⁱⁱⁱ
- ✓ Nun 15 % as persoas en situación ou risco de pobreza e exclusión^{iv}. Cumprindo así o comprometido na Estratexia Europa 2020.

2. Implantación exhaustiva da RISGA e da Lei 10/2013 de Inclusión Social de Galicia como medida de choque contra a pobreza e a privación material severa:

- ✓ No primeiro ano de lexislatura, **aprobar Decreto regulador da Lei 10/2013**
- ✓ **Acadar o mesmo porcentaxe de persoas perceptoras que Asturias.** Dende as 4,4 por cada 1000 habitantes ata as 14,5^v. De xeito prioritario e inmediato a todas aquelas persoas con nenos ou nenas a cargo.
- ✓ **Dos papeis ás persoas.** Reducir ao 20% o número de solicitudes denegadas ou arquivadas.
- ✓ **Simplificación administrativa.** A Historia Social Única e o Informe Social de Inclusión (ISI) como única ferramenta para calquera tipo de trámite de contido social con

calquera departamento da Xunta de Galicia. Homologable co existente noutras CCAA e coa administración Xeral do Estado.

- ✓ Implantar **sistema continuo de transparencia** e rendición de contas dos prazos de resolución, **pola Xunta de Galicia e por cada concello galego**, que permita avaliar a xestión política e técnica en base a información obxectiva.
- ✓ Acordar cos concellos, subsidiariedade e interrelación con rendas municipais e axudas de emerxencia ou Inclusión Social (AIS), asegurando que sexan un medio para a inclusión social e non un fin en si mesmo.
- ✓ **Modificación da Lei de Inclusión asegurando o papel da RISGA como dereito subjectivo** semellante á Renda vasca de Garantía de Ingresos e modificando aqueles apartados que dificultan a súa plena implantación (persoas residentes non incluídas, simplificación administrativa, coherencia requisitos, inmediatez pagos, referenciar a SMI, etc.)

3. Garantir o dereito a unha vivenda digna

- ✓ **Eradicación do chabolismo e a infravivenda en todo o territorio galego.** Con solucións estables e definitivas, non de transición, que combinen medidas de realoxo con acompañamento e apoio social as familias durante todo o proceso. Aproveitar intervencións en vivenda que permiten e financian Fondos Estruturais Europeos.
- ✓ Regulamento e implantación inmediata do **Complemento por Vivenda** previsto na Lei 10/2013 de Inclusión Social de Galicia.
- ✓ **Programa de aluguer de vivendas públicas, aluguer social e axudas ao aluguer**, que teña como criterios de valoración as situacións de extrema pobreza e exclusión das persoas, aínda indocumentadas e en situación administrativa irregular e especialmente das familias que teñan menores.

Plan específico **de prevención e detección de desafiuzamentos** por impago de hipoteca ou aluguer.

En todos os casos indicando poboación obxectivo e transparencia no grado de cumprimento, subordinado ao itinerario de inclusión e criterio profesional de servizos sociais comunitarios e asegurando a non hiperburocratización dos procedementos.

- ✓ **Posta en marcha da Estrategia Nacional Integral para Personas Sin Hogar 2015-2020^{vi}** asegurando a coordinación con concellos e organizacións especializadas e procesos de inclusión normalizados.
- ✓ **Elaborar protocolos específicos de intervención en vivenda, emprego, e servizos sociosanitarios** que garantan a prevención e ofrezan un sistema plural de aloxamento que debe incluír o desenvolvemento de **recursos de baixa esixencia** e contacto de calidade, que minimicen o tempo en rúa e garantan os dereitos dos cidadáns que se atopen sen fogar.
Atención específica aos casos de **irregularidade por “circunstancias sobrevidas”**, cidadáns con residencia legal e plenamente integrados que normalmente ocorren por

non poder acreditar un contrato laboral en vigor nalgunha das renovacións das autorizacións de residencia e traballo en España.

- 4. Asegurar a universalidade da Sanidade e a Educación Inclusiva para calquera persoa con presenza en Galicia** (inmediata no caso de enfermidades crónicas que imposibilitan o traballo). Exención do copago farmacéutico e hospitalario.
- 5. Eliminar o “limbo da dependencia”** e garantir a taxa de reposición no Sistema de atención a Dependencia.
- 6. Plan urxente de Accesibilidade universal** en infraestruturas e edificios públicos ou privados para asegurar a plena inclusión de todas as persoas, de acordo co establecido na [Lei 10/2014 de accesibilidade](#)^{vii}. Subordinar o investimento en obra pública da Xunta de Galicia a este obxectivo.
- 7. Non admitir diferenzas entre “pobreza de aquí e de alá”**. Entendendo a cooperación para o desenvolvemento como unha política social pública mais e garantindo un crecemento anual progresivo e previsible que teña sempre como horizonte o 0,7% dos orzamentos consolidados da Xunta de Galicia dedicados á loita contra a pobreza en países empobrecidos. Partindo dun mínimo de 6 millóns de euros e acadando de forma progresiva e planificada o 0,2% ao final da lexislatura. Sempre de xeito coordinado coas ONG de Desenvolvemento e buscando a implicación efectiva con organizacións de acción social especializadas.
- 8. Apoio específico á infancia e mocidade como colectivos mais afectados pola pobreza e a exclusión social.** Contra a transmisión interxeneracional da pobreza e o declive demográfico, e sendo conscientes da necesidade de implantar medidas específicas para as familias con dificultades dado que “non hai nenos ou nenas pobres en familias ricas”:
 - ✓ Plan específico de apoio a familias monoparentais e monomarentais.
 - ✓ **Ampliación inmediata ata os 3 anos de idade do Cheque Benvida** para nenas e nenos en pobreza e complemento dende a Xunta de Galicia da prestación estatal por fillo a cargo (actualmente 24,25€) ata os 100€/mes, mentras non se implante en todo o estado.
 - ✓ **Reforma intensa do Sistema de Garantía Xuvenil**, incluíndo información transparente e completa tanto sobre o seu orzamento executado e a súa eficacia, para asegurar que cumpre o requisito de elaborar un proxecto de inserción a cada persoa menor de 30 anos e non un mero requisito burocrático para acceso a bolsas ou procura de emprego.

- ✓ Plan de incentivos para o retorno de poboación xuvenil emigrada.
- ✓ Participación xuvenil nos organismos públicos que propoñan, aproben , fagan seguimento ou avaliación nas políticas de mocidade.

9. Por un emprego digno. Elaboración dunha Estratexia de Formación e Inclusión Laboral

dirixida as persoas con maiores dificultades de empregabilidade ou precariedade laboral. Cos seguintes compromisos avaliáveis:

- ✓ **Aumento de 10 puntos da taxa de actividade** e redución do 10% na taxa de desemprego.^{viii}
- ✓ **Medidas activas de emprego digno e formación profesional e ocupacional** adaptadas as necesidades das empresas e o mercado laboral e que dean acompañamento estable e a longo prazo no acceso ao traballo por conta allea a partires de itinerarios individualizados.
- ✓ **Avaliación externa da eficiencia das medidas e orzamentos vixentes** de formación, orientación e fomento para o emprego. Creación órgano colexiado para o seguimento das políticas de emprego con participación das entidades do Terceiro Sector Social.
- ✓ **Garantir o cumprimento da cota de reserva de postos de traballo** en empresas e administración pública para calquera persoa en risco de pobreza ou exclusión social. **Primando o emprego con apoio** e/ou adaptación do posto de traballo na empresa ordinaria para asegurar a inclusión das persoas.
- ✓ **Implicar a empresas na formación e en programas de inserción laboral** (exemplo FP dual, plans de prácticas sectoriais, etc). Reforzo programas emprendemento social e RSC dirixida a implantación de políticas sociais de formación e emprego.
- ✓ **Ampliar ao 7% a reserva de mercado da Xunta de Galicia para empresas de inserción e centros especiais de emprego** (sen ánimo de lucro). Elaborar plan incentivos á contratación por parte das administracións públicas.
- ✓ Dar maiores competencias ás **entidades do Terceiro Sector como colaboradoras estables dos sistemas públicos de emprego** na potenciación da inserción laboral. Non duplicar esforzos, implantando un Sistema Integrado de Orientación Laboral e asegurando propostas compartidas entre areas Emprego e Educación da Xunta de Galicia.

10. Erradicar o curtpracismo da acción política.

Xeralizar a planificación e actuacións a medio e longo prazo e a estabilidade orzamentaria.

- ✓ **Implantación da Estratexia de Inclusión Social 2014-2020.** Establecendo no primeiro ano da lexislatura o Plan 2017-2018 con obxectivos específicos e cuantificables de **inclusión social e laboral dos grupos mais vulnerables**, como mínimo dos establecidos no Artigo 3 da [Lei 10/2013 de inclusión social](#)^{ix} de Galicia.
- ✓ **Resolución de todas as convocatorias no primeiro cuatrimestre do exercicio**, anticipando a data a súa publicación de xeito que asegure a planificación e programación de actuacións.
- ✓ Análise de todas as convocatorias, convenios e contratos anuais para a súa **ampliación a plurianuais**.
- ✓ **Implantar a figura de Concerto Social plurianual** en todos os servizos sociais, deixando as subvencións para actuacións puntuais.

11. “Somos persoas, non expedientes”. Aplicar decididamente o **enfoque de Inclusión Activa non asistencialista**, asegurando que cada unha das 115.000 persoas en situación de Privación Material Severa dispón, *no prazo máximo de 10 días hábiles*, dun **profesional único de referencia** que facilite o seu acceso as prestacións sociais e ao emprego e que coordine os diferentes servizos existentes no seu territorio, dereito recollido na [Lei 13/2008 de Servizos Sociais de Galicia](#)^x.

Recoñecemento dos servizos sociais comunitarios como actores principais do desenvolvemento e a equidade social a nivel autonómico e local e como **responsables últimos políticos e técnicos** do éxito do sistema de servizos sociais. Garantía de financiamento axeitado.

12. Asegurar a máxima coordinación e corresponsabilidade política e técnica na loita contra a pobreza e a exclusión.

- ✓ **Crear vicepresidencia específica** ou departamento dependente da Presidencia da Xunta que asegure coordinación entre todas aquelas áreas con implicación en servizos sociais (en especial nas de Emprego, Política Social, Vivenda, Sanidade ou Educación), subordinando a súa actuación ao itinerario de inclusión establecido dende este departamento e os servizos sociais comunitarios.
- ✓ Nos dous primeiros anos de lexislatura, **desenvolver Historia Social Única e protocolo de actuación** entre todas as administracións e departamentos implicados nos procesos de inclusión social.
- ✓ Seguindo o modelo da Axenda Social de Galicia, asegurar a **coordinación política e técnica entre a Xunta de Galicia, deputacións e concellos** (incluída a FEGAMP) e **ONG implicadas**, promovendo a subsidiariedade, a prestación conxunta de servizos sociais

para mellorar a calidade, a rendibilidade social dos servizos e a redución de custes de estrutura.

- ✓ Coas ONG implicadas na loita contra a pobreza e a exclusión, fomentando o diálogo civil con xuntanzas periódicas políticas e técnicas de intercambio de información e establecemento de estratexias comúns.

13. Fomento do diálogo civil e aprobación da Lei do Terceiro Sector Social de Galicia.

Que promova medidas de fortalecemento de organizacións e redes; impulse a súa cooperación, entre si e co sector público e as empresas, e promova a súa participación e contribución no ámbito da intervención social en xeral, i en particular nas políticas e sistemas de responsabilidade pública relacionados con dito eido.

Presenza do Terceiro Sector de Acción Social, como membro de pleno dereito, no **Consello Económico e Social de Galicia**.

14. Erradicar a procura do lucro na loita contra a pobreza e a exclusión

- ✓ **Implantación de cláusulas sociais na contratación pública.** En materia de servizos sociais recoñecendo a experiencia e valores das organizacións non lucrativas, e asegurando que operan en igualdade de condicións con outros actores económicos.

Tamén na contratación pública xeral primando criterios de carácter ético, social ou solidario, como a non precariedade laboral ou a promoción do emprego para persoas en risco de exclusión social con obxecto de favorecer a súa integración social y laboral.

- ✓ **Fórmulas estables de financiamento das entidades non lucrativas do Terceiro Sector de Acción Social,** que faciliten a atención a todo tipo de colectivos vulnerables en base a criterios obxectivos, ratios mínimos de atención ou calidade do servizo ou aumento de fondos recibidos polas persoas beneficiarias: contratos, convenios ou subvencións plurianuais, concertos sociais, etc.

15. Fomentar a **Transparencia e a Rendición de contas** con, entroutras, as seguintes medidas:

- ✓ Crear unha **comisión parlamentaria** que verifique cada proposta legislativa e en particular, os orzamentos, para que resposten aos obxectivos de redución da pobreza e defensa dos Dereitos Fundamentais.
- ✓ Establecer un mecanismo de **publicidade e rendición de contas** de carácter público e accesible. Publicar mediante criterios “open data”, detalle de execución orzamentaria do exercicio anterior ao máximo nivel de detalle (Xunta, deputación e concellos). Cumprir a Lei 19/2013 de Transparencia, acceso á información pública e bo goberno.

- ✓ **Difusión inmediata** tras resolución de proxectos subvencionados e non subvencionados en cada convocatoria pública, indicando puntuación obtida. Do mesmo xeito en todos os concursos públicos de calquera índole.

MÁIS INFORMACIÓN <http://www.pobreza.gal>

i

http://www.eapn.es/ARCHIVO/documentos/recursos/1/1424187011_el_pacto_contra_la_pobreza_pro_puestas_eapn_elecciones2015_22012015.docx.pdf

ii

<http://www.plataformatercersector.es/sites/default/files/201605%20PROPUESTAS%20PTS%20ELECCIONES%20GENERALES%202016.pdf>

iii No 2015. 4,2% da poboación, 115.000 persoas –Base Encuesta Condiciones de Vida 2015

iv No 2015 AROPE 25,7% da poboación, 700.000 persoas - Base ECV 2015

v Informe Rentas Mínimas 2014. Ministerio Sanidad y Política Social.

vi <http://www.msssi.gob.es/ssi/familiasInfancia/inclusionSocial/docs/ENIPSH.pdf>

vii http://www.xunta.gal/dog/Publicados/2014/20141217/AnuncioC3B0-111214-0001_es.html

viii Taxa Desemprego Galicia 1T2016:18,24% <http://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=4247> Taxa Actividade 1T2016 53,12% <http://www.ine.es/jaxiT3/Tabla.htm?t=4206&L=0>

ix http://www.xunta.gal/dog/Publicados/2013/20131231/AnuncioC3B0-261213-0001_es.html

x Artigo 6.3 https://www.dacoruna.gal/files/1614/5924/2309/lei_servizos_sociais.pdf